

Άρειος Πάγος 372/2014

Χαρακτηρισμός εργασίας ως εξαρτημένης. Προϋποθέσεις - Μίσθωση έργου και έλλειψη εξαρτήσεων από τον κύριο του έργου.

Περίληψη

Από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 648 και 652 του ΑΚ και 6 του Ν. 765/1943, που κυρώθηκε με την υπ' αριθμ. 324/1946 Π.Υ.Σ. και διατηρήθηκε σε ισχύ και μετά την εισαγωγή του ΑΚ (άρθρο 38 ΕισΝΑΚ), προκύπτει ότι σύμβαση εξαρτημένης εργασίας, στην οποία και μόνο εφαρμόζονται οι διατάξεις του εργατικού δικαίου, υπάρχει όταν οι συμβαλλόμενοι αποβλέπουν στην παροχή της εργασίας και στον μισθό, ανεξάρτητα από τον τρόπο πληρωμής του, και ο εργαζόμενος υπόκειται σε νομική και προσωπική εξάρτηση από τον εργοδότη.

Η εξάρτηση αυτή εκδηλώνεται με το δικαίωμα του τελευταίου να δίνει δεσμευτικές για τον εργαζόμενο εντολές και οδηγίες, ως προς τον τρόπο, τόπο και χρόνο παροχής της εργασίας, και να ασκεί εποπτεία και έλεγχο για την διαπίστωση της συμμορφώσεως του εργαζομένου προς αυτές.

Η υποχρέωση μάλιστα του εργαζομένου να δέχεται τον έλεγχο του εργοδότη και να συμμορφώνεται προς τις οδηγίες του, ως προς τον τρόπο παροχής της εργασίας, αποτελεί το βασικό γνώρισμα της ως άνω εξαρτήσεως, η οποία μπορεί να είναι χαλαρότερη στις περιπτώσεις που ο εργαζόμενος αναπτύσσει πρωτοβουλία κατά την εκτέλεση της εργασίας του, λόγω των επιστημονικών ή τεχνικών του γνώσεων, αλλά θα πρέπει να υπάρχει για να θεωρηθεί η εργασία του ως εξαρτημένη.

Οπωσδήποτε το δικαίωμα του εργοδότη να δίνει εντολές και οδηγίες ως προς τον τρόπο, τον τόπο και τον χρόνο παροχής της εργασίας και να ελέγχει την συμμόρφωση του εργαζομένου προς αυτές, καθώς και η έκταση των αντίστοιχων υποχρεώσεων του τελευταίου, αποτελούν ενδεικτικά στοιχεία της υπάρξεως εξαρτήσεως, η οποία, όμως, δεν εξαρτάται μόνον από το αν συντρέχουν όλα ή τα περισσότερα από τα στοιχεία αυτά. Διότι εκείνο που χαρακτηρίζει την εξαρτημένη εργασία δεν είναι το ποσοτικό στοιχείο, δηλαδή η σώρευση περισσότερων ενδείξεων δεσμεύσεως και εξαρτήσεως, αλλά το ποιοτικό, δηλαδή η ιδιαίτερη ποιότητα της δεσμεύσεως και εξαρτήσεως, η οποία έχει, για τον υποβαλλόμενο σε αυτήν εργαζόμενο, συνέπειες που καθιστούν απαραίτητη την ιδιαίτερη ρύθμιση της σχέσεώς του με τον εργοδότη και δικαιολογούν την ειδική προστασία του από το εργατικό δίκαιο.

Το ποιοτικό αυτό στοιχείο συνάγεται από την εκτίμηση των όρων και εν γένει συνθηκών παροχής της εργασίας και διαφέρει κατά περίπτωση, ανάλογα με το είδος και τη φύση της εργασίας, συνδυαζόμενο δε με τις υφιστάμενες ενδείξεις εξαρτήσεως, παρέχει ασφαλέστερο κριτήριο για την διάκριση της εξαρτημένης εργασίας από την ανεξάρτητη.

Με βάση το κριτήριο αυτό γίνεται φανερό, ότι η σύμβαση παροχής επιστημονικών υπηρεσιών από εργαζόμενο επιστήμονα, που επιλέγει ο ίδιος

βασικούς όρους της απασχολήσεώς του και δεν ελέγχεται από τον εργοδότη, ως προς τον τρόπο και εν μέρει ως προς τον χρόνο παροχής των υπηρεσιών του στον καθορισμένο από τη σύμβαση και τη φύση των υπηρεσιών του τόπο, δεν είναι σύμβαση εξαρτημένης εργασίας (Ολ.ΑΠ 28/2005).

Εξάλλου, από τη διάταξη του άρθρου 681 ΑΚ, το οποίο ορίζει ότι με τη σύμβαση έργου ο εργολάβος έχει την υποχρέωση να εκτελέσει το έργο και ο εργοδότης να καταβάλει τη συμφωνηθείσα αμοιβή, προκύπτει ότι κύριο χαρακτηριστικό γνώρισμα της συμβάσεως έργου, επί της οποίας δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του εργατικού δικαίου, είναι ότι με αυτήν οι συμβαλλόμενοι αποβλέπουν στο τελικό αποτέλεσμα της εργασίας και όχι σε αυτή καθαυτή την εργασία που θα απαιτηθεί για την εκτέλεση του έργου, η ολοκλήρωση και παράδοση του οποίου επιφέρει τη λύση της συμβάσεως, αντικείμενο δε της συμβάσεως αυτής μπορεί να είναι και έργο μη αυτοτελές, αλλά επαναλαμβανόμενο σε ορισμένη ή αόριστη χρονική διάρκεια.

Σε κάθε, όμως, περίπτωση τη μίσθωση έργου χαρακτηρίζει η έλλειψη εξαρτήσεως από τον κύριο του έργου, αφού ο εργολάβος έχει την πρωτοβουλία στην εκτέλεση αυτού, επιλέγοντας τον χρόνο και τον τρόπο εκτελέσεώς του μέσα στις συμβατικές προθεσμίες, χωρίς να είναι υποχρεωμένος να συμμορφώνεται προς τις οδηγίες και εντολές του κυρίου του έργου, μη υποκείμενος στον έλεγχό του. Τέλος, ο χαρακτηρισμός της συμβάσεως ως εξαρτημένης εργασίας ή ανεξαρτήτων υπηρεσιών ή έργου γίνεται από το δικαστήριο και εξαρτάται, σε κάθε περίπτωση, από την εκτίμηση του συνόλου των πραγματικών περιστατικών κάτω από τα οποία λειτούργησε η συγκεκριμένη σχέση, ανεξάρτητα από το νομικό χαρακτηρισμό που έδωσαν σ' αυτή τα συμβαλλόμενα μέρη.

ΑΠ 372/2014

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Β1' Πολιτικό Τμήμα

Συγκροτήθηκε από τους Δικαστές: Βασίλειο Λυκούδη, Αντιπρόεδρο Αρείου Πάγου, Ανδρέα Δουλγεράκη, Νικόλαο Πάσσο, Δημήτριο Κόμη και Στυλιανή Γιαννούκου, Αρεοπαγίτες.

Συνήλθε σε δημόσια συνεδρίαση στο Κατάστημά του, την 1η Οκτωβρίου 2013, με την παρουσία και του γραμματέα Αθανασίου Λιάπη, για να δικάσει μεταξύ:

Της αναιρεσείουσας - καλούσας: J. M., κατοίκου ..., η οποία εκπροσωπήθηκε από την πληρεξούσια δικηγόρο της Σοφία Αναγνωστοπούλου.

Των αναιρεσιβλήτων - καθ' ων η κλήση: 1) Ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία ".....", που εδρεύει στην ... και εκπροσωπείται νόμιμα, η οποία εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο της Λεωνίδα Μαραβέλη με δήλωση του άρθρου 242 παρ. 2 ΚΠολΔ και 2) ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία ".....", καθ' υποκατατάσταση της

εταιρείας ".....", η οποία υπήρξε διάδοχος και υποκατάστατο της εταιρείας με την επωνυμία "....." (αρχική διάδικος), που εδρεύει στην ... και εκπροσωπείται νόμιμα, η οποία εκπροσωπήθηκε από την πληρεξούσια δικηγόρο της Παναγιώτα Καρανικήτα, που δήλωσε στο ακροατήριο τις παραπάνω τροποποιήσεις.

Η ένδικη διαφορά άρχισε με την από 17-12-2004 αγωγή της ήδη αναιρεσείουσας, που κατατέθηκε στο Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών. Εκδόθηκαν οι αποφάσεις: 1670/2006 οριστική του ίδιου Δικαστηρίου και 3064/2008 του Εφετείου Αθηνών. Την αναίρεση της τελευταίας απόφασης ζήτησε η αναιρεσείουσα με την από 21-11-2008 αίτησή της.

Εκδόθηκε η 454/2012 απόφαση του Αρείου Πάγου, η οποία κήρυξε την συζήτηση απαράδεκτη. Η υπόθεση επανέρχεται για συζήτηση με την από 25-5-2012 κλήση της αναιρεσείουσας.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης αυτής, που εκφωνήθηκε από το πινάκιο, οι διάδικοι παραστάθηκαν όπως σημειώνεται πιο πάνω. Ο Εισηγητής Αρεοπαγίτης Δημήτριος Κόμης διάβασε την από 26-10-2011 έκθεσή του, με την οποία εισηγήθηκε την απόρριψη της κρινόμενης αιτήσεως αναιρέσεως.

Η πληρεξούσια της αναιρεσείουσας ζήτησε την παραδοχή της αιτήσεως, η πληρεξούσια της 2ης των αναιρεσιβλήτων την απόρριψή της, καθεμία δε την καταδίκη του αντιδίκου μέρους στη δικαστική δαπάνη.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 648 και 652 του ΑΚ και 6 του Ν. 765/1943, που κυρώθηκε με την υπ' αριθμ. 324/1946 Π.Υ.Σ. και διατηρήθηκε σε ισχύ και μετά την εισαγωγή του ΑΚ (άρθρο 38 ΕισΝΑΚ), προκύπτει ότι σύμβαση εξαρτημένης εργασίας, στην οποία και μόνο εφαρμόζονται οι διατάξεις του εργατικού δικαίου, υπάρχει όταν οι συμβαλλόμενοι αποβλέπουν στην παροχή της εργασίας και στον μισθό, ανεξάρτητα από τον τρόπο πληρωμής του, και ο εργαζόμενος υπόκειται σε νομική και προσωπική εξάρτηση από τον εργοδότη.

Η εξάρτηση αυτή εκδηλώνεται με το δικαίωμα του τελευταίου να δίνει δεσμευτικές για τον εργαζόμενο εντολές και οδηγίες, ως προς τον τρόπο, τόπο και χρόνο παροχής της εργασίας, και να ασκεί εποπτεία και έλεγχο για την διαπίστωση της συμμορφώσεως του εργαζομένου προς αυτές.

Η υποχρέωση μάλιστα του εργαζομένου να δέχεται τον έλεγχο του εργοδότη και να συμμορφώνεται προς τις οδηγίες του, ως προς τον τρόπο παροχής της εργασίας, αποτελεί το βασικό γνώρισμα της ως άνω εξαρτήσεως, η οποία μπορεί να είναι χαλαρότερη στις περιπτώσεις που ο εργαζόμενος αναπτύσσει πρωτοβουλία κατά την εκτέλεση της εργασίας του, λόγω των επιστημονικών ή τεχνικών του γνώσεων, αλλά θα πρέπει να υπάρχει για να θεωρηθεί η εργασία του ως εξαρτημένη. Οπωσδήποτε το δικαίωμα του εργοδότη να δίνει εντολές και οδηγίες ως προς τον τρόπο, τον τόπο και τον χρόνο παροχής της εργασίας και να ελέγχει την συμμόρφωση του εργαζομένου προς αυτές,

καθώς και η έκταση των αντίστοιχων υποχρεώσεων του τελευταίου, αποτελούν ενδεικτικά στοιχεία της υπέρξεως εξαρτήσεως, η οποία, όμως, δεν εξαρτάται μόνον από το αν συντρέχουν όλα ή τα περισσότερα από τα στοιχεία αυτά. Διότι εκείνο που χαρακτηρίζει την εξαρτημένη εργασία δεν είναι το ποσοτικό στοιχείο, δηλαδή η σώρευση περισσότερων ενδείξεων δεσμεύσεως και εξαρτήσεως, αλλά το ποιοτικό, δηλαδή η ιδιαίτερη ποιότητα της δεσμεύσεως και εξαρτήσεως, η οποία έχει, για τον υποβαλλόμενο σε αυτήν εργαζόμενο, συνέπειες που καθιστούν απαραίτητη την ιδιαίτερη ρύθμιση της σχέσεώς του με τον εργοδότη και δικαιολογούν την ειδική προστασία του από το εργατικό δίκαιο.

Το ποιοτικό αυτό στοιχείο συνάγεται από την εκτίμηση των όρων και εν γένει συνθηκών παροχής της εργασίας και διαφέρει κατά περίπτωση, ανάλογα με το είδος και τη φύση της εργασίας, συνδυαζόμενο δε με τις υφιστάμενες ενδείξεις εξαρτήσεως, παρέχει ασφαλέστερο κριτήριο για την διάκριση της εξαρτημένης εργασίας από την ανεξάρτητη.

Με βάση το κριτήριο αυτό γίνεται φανερό, ότι η σύμβαση παροχής επιστημονικών υπηρεσιών από εργαζόμενο επιστήμονα, που επιλέγει ο ίδιος βασικούς όρους της απασχολήσεώς του και δεν ελέγχεται από τον εργοδότη, ως προς τον τρόπο και εν μέρει ως προς τον χρόνο παροχής των υπηρεσιών του στον καθορισμένο από τη σύμβαση και τη φύση των υπηρεσιών του τόπο, δεν είναι σύμβαση εξαρτημένης εργασίας (Ολ.ΑΠ 28/2005).

Εξάλλου, από τη διάταξη του άρθρου 681 ΑΚ, το οποίο ορίζει ότι με τη σύμβαση έργου ο εργολάβος έχει την υποχρέωση να εκτελέσει το έργο και ο εργοδότης να καταβάλει τη συμφωνηθείσα αμοιβή, προκύπτει ότι κύριο χαρακτηριστικό γνώρισμα της συμβάσεως έργου, επί της οποίας δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του εργατικού δικαίου, είναι ότι με αυτήν οι συμβαλλόμενοι αποβλέπουν στο τελικό αποτέλεσμα της εργασίας και όχι σε αυτή καθαυτή την εργασία που θα απαιτηθεί για την εκτέλεση του έργου, η ολοκλήρωση και παράδοση του οποίου επιφέρει τη λύση της συμβάσεως, αντικείμενο δε της συμβάσεως αυτής μπορεί να είναι και έργο μη αυτοτελές, αλλά επαναλαμβανόμενο σε ορισμένη ή αόριστη χρονική διάρκεια.

Σε κάθε, όμως, περίπτωση τη μίσθωση έργου χαρακτηρίζει η έλλειψη εξαρτήσεως από τον κύριο του έργου, αφού ο εργολάβος έχει την πρωτοβουλία στην εκτέλεση αυτού, επιλέγοντας τον χρόνο και τον τρόπο εκτελέσεώς του μέσα στις συμβατικές προθεσμίες, χωρίς να είναι υποχρεωμένος να συμμορφώνεται προς τις οδηγίες και εντολές του κυρίου του έργου, μη υποκείμενος στον έλεγχό του. Τέλος, ο χαρακτηρισμός της συμβάσεως ως εξαρτημένης εργασίας ή ανεξαρτήτων υπηρεσιών ή έργου γίνεται από το δικαστήριο και εξαρτάται, σε κάθε περίπτωση, από την εκτίμηση του συνόλου των πραγματικών περιστατικών κάτω από τα οποία λειτούργησε η συγκεκριμένη σχέση, ανεξάρτητα από το νομικό χαρακτηρισμό που έδωσαν σ' αυτή τα συμβαλλόμενα μέρη.

Περαιτέρω, κατά τη διάταξη του άρθρου 559 αριθμ. 1 του ΚΠολΔ, αναιρέση επιτρέπεται μόνο αν παραβιάσθηκε κανόνας του ουσιαστικού δικαίου, στον οποίο περιλαμβάνονται και οι ερμηνευτικοί κανόνες των δικαιοπραξιών. Ο

κανόνας δικαίου παραβιάζεται, αν δεν εφαρμοσθεί, ενώ συνέτρεχαν οι πραγματικές προϋποθέσεις για την εφαρμογή του, ή αν εφαρμοσθεί, ενώ δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις αυτές, καθώς και αν εφαρμοσθεί εσφαλμένα, η δε παραβίαση εκδηλώνεται είτε με ψευδή ερμηνεία, είτε με κακή εφαρμογή, δηλαδή με εσφαλμένη υπαγωγή.

Ο δε προβλεπόμενος από την διάταξη του άρθρου 559 αριθμ. 19 ΚΠολΔ λόγος αναιρέσεως, για έλλειψη νόμιμης βάσεως της αποφάσεως, ιδρύεται αν από τις πραγματικές παραδοχές του δικαστηρίου της ουσίας, οι οποίες συνιστούν την ελάχιστοα πρόταση του δικανικού συλλογισμού, δεν προκύπτουν κατά τρόπο πλήρη, σαφή και χωρίς αντιφάσεις τα πραγματικά περιστατικά, τα οποία είναι αναγκαία για την κρίση, στην συγκεκριμένη περίπτωση, ότι συντρέχουν οι όροι της διατάξεως που εφαρμόσθηκε ή ότι δεν συντρέχουν οι όροι εφαρμογής της, αν δηλαδή γεννώνται αμφιβολίες για την ορθή ή μη εφαρμογή του νόμου από το δικαστήριο της ουσίας. Ο αναιρετικός αυτός λόγος αναφέρεται σε πλημμέλειες, που σχετίζονται με την διατύπωση του αποδεικτικού πορίσματος, με την παράθεση, δηλαδή, των περιστατικών που αποδείχθηκαν και δεν ιδρύεται όταν υπάρχουν ελλείψεις αναγόμενες στην εκτίμηση των αποδείξεων και ειδικότερα στην ανάλυση, στάθμιση, συσχετισμό και αξιολόγηση των αποδείξεων και στην αιτιολόγηση της εξαγωγής από αυτές του αποδεικτικού πορίσματος, αρκεί τούτο να διατυπώνεται σαφώς.

Δηλαδή, μόνο το τι αποδείχθηκε ή δεν αποδείχθηκε είναι ανάγκη να εκτίθεται στην απόφαση πλήρως και σαφώς και όχι γιατί αποδείχθηκε ή δεν αποδείχθηκε. Εξάλλου, από τη διάταξη του άρθρου 561 παρ. 1 του ΚΠολΔ προκύπτει ότι η εκτίμηση από το δικαστήριο της ουσίας των πραγματικών περιστατικών, εφόσον δεν παραβιάσθηκαν κανόνες ουσιαστικού δικαίου, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται και οι ερμηνευτικοί κανόνες, ή εφόσον η εκτίμησή τους δεν ιδρύει λόγους αναιρέσεως από τους αριθμούς 19 και 20 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, είναι από τον Άρειο Πάγο ανέλεγκτη, ο δε αντίστοιχος λόγος αναιρέσεως, από το περιεχόμενο του οποίου προκύπτει ότι δεν συντρέχει καμία από τις προαναφερθείσες εξαιρετικές περιπτώσεις, απορρίπτεται ως απαράδεκτος, εφόσον πλέον πλήττεται η ουσία της υποθέσεως που δεν υπόκειται σε αναιρετικό έλεγχο. Στην προκείμενη περίπτωση, το Εφετείο, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφασή του, δέχθηκε, κατά την ανέλεγκτη αναιρετικώς περί πραγμάτων κρίση του, ότι αποδείχθηκαν τα εξής: Δυνάμει της από 8-10-2001 "Συμβάσεως Παροχής Υπηρεσιών Τεχνικού Συμβούλου" η δεύτερη εναγομένη - δεύτερη αναιρεσίβλητη, εκκαθαρισθείσα ήδη, ανώνυμη εταιρεία, με την επωνυμία ".....", διάδοχος της οποίας, καθ' υποκατάσταση, υπήρξε η εταιρεία ".....", την οποία υποκαταστάθηκε, με απορρόφηση, η ανώνυμη εταιρεία, με την επωνυμία ".....", ανέθεσε, ενόψει των Ολυμπιακών Αγώνων 2004, στην αλλοδαπή εταιρεία τεχνικών συμβούλων "....." την παροχή υπηρεσιών τεχνικού συμβούλου για την επιτυχή υλοποίηση, παρακολούθηση και έλεγχο των ολυμπιακών εγκαταστάσεων. Ακολούθως, η αλλοδαπή αυτή εταιρεία μεταβίβασε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της από την παραπάνω σύμβαση στην θυγατρική της εταιρεία, με έδρα την Ελλάδα, ".....", η οποία στη συνέχεια ανέθεσε, με την από 12-12-2001

"Σύμβαση Παροχής Τεχνικών Συμβουλευτικών Υπηρεσιών", υπεργολαβικώς, στην πρώτη εναγομένη και ήδη πρώτη αναιρεσίβλητη ανώνυμη εταιρεία, με την επωνυμία ".....", την παροχή υπηρεσιών τεχνικού συμβούλου, καθώς και την διάθεση εξειδικευμένων προσώπων προς υλοποίηση της ως άνω αρχικής συμβάσεως. Τα πρόσωπα που διέθετε η πρώτη εναγομένη (".....") για την εκτέλεση της συμβάσεως, σύμφωνα με τους όρους αυτής, ορίζονταν ονομαστικώς από την δεύτερη εναγομένη ("....." Α.Ε.), με ανά τρίμηνο γνωστοποιήσεις της προς την παραπάνω εταιρεία ".....", τις οποίες (γνωστοποιήσεις) η τελευταία κοινοποιούσε στην πρώτη εναγομένη, η οποία και διέθετε τα αναγκαία εξειδικευμένα πρόσωπα, με συμβάσεις έργου, που αντιστοιχούσαν στις τρίμηνες γνωστοποιήσεις, και τους κατέβαλε την συμφωνημένη κάθε φορά αμοιβή σε μηνιαίες δόσεις. Η ενάγουσα και ήδη αναιρεσείουσα - δέχθηκε στη συνέχεια το Εφετείο - ήταν μεταξύ των προσώπων που επιλέχθηκαν από τον αρμόδιο υπάλληλο της δεύτερης εναγομένης Ι. Ξ., με τον οποίο η ενάγουσα συμφώνησε τους όρους εργασίας της και υποδείχθηκε στην πρώτη εναγομένη προς συνεργασία με την ως άνω τρίμηνη γνωστοποίηση της δεύτερης εναγομένης. Πριν δε από την έναρξη απασχολήσεως της ενάγουσας, η οποία είναι Αμερικανίδα υπήκοος, ζητήθηκε από αυτή να εξασφαλίσει τις σχετικές άδειες παραμονής και εργασίας της στην Ελλάδα και προς τον σκοπό αυτό η πρώτη εναγομένη της απέστειλε την από 11-2-2003 επιστολή, προκειμένου να την χρησιμοποιήσει στο Ελληνικό Προξενείο της Νέας Υόρκης για την έκδοση των σχετικών αδειών. Στη συνέχεια το Εφετείο δέχθηκε, ότι στην επιστολή αυτή της πρώτης εναγομένης προς την ενάγουσα αναφέρεται επί λέξει: "...σας ενημερώνουμε ότι θα επιθυμούσαμε να συνεργασθούμε με εσάς ως Πολιτικό Μηχανικό - Αρχιτέκτονα, με Σύμβαση Έργου, ανεξάρτητου επαγγελματία μηχανικού, στα πλαίσια της συνεργασίας μας με την εταιρεία "....."..." Διευκρινίζεται ότι ούτε η παρούσα ούτε η ανωτέρω Σύμβαση Έργου δημιουργεί οποιαδήποτε υποχρέωση ή δέσμευση της εταιρείας μας για σύναψη οποιασδήποτε φύσης εξαρτημένης εργασιακής σχέσης μεταξύ μας στο μέλλον...". Η ενάγουσα - όπως δέχεται περαιτέρω το Εφετείο - συμφώνησε πλήρως με τους ανωτέρω όρους συνεργασίας και από 24-2-2003 ανέλαβε καθήκοντα, συμπεριληφθείσα στις τριμηνιαίες καταστάσεις "Απασχόλησης Προσωπικού με Συμβάσεις Παροχής Υπηρεσιών Τεχνικού Συμβούλου", τις οποίες κοινοποιούσε ο αρμόδιος υπάλληλος της δεύτερης εναγομένης στην πρώτη εναγομένη, η οποία και κατέβαλε στην ενάγουσα την μεταξύ τους συμφωνηθείσα αμοιβή, ύψους 3.500 ευρώ μηνιαίως, από την οποία γινόταν παρακράτηση φόρου εισοδήματος σε ποσοστό 20%. Οι υπηρεσίες που προσέφερε η ενάγουσα ήταν αυτές του τεχνικού συμβούλου, επιβλέποντος την εκτέλεση των έργων των αθλητικών εγκαταστάσεων των Ολυμπιακών Αγώνων 2004 και ελεγκτή των έργων αυτών. Με τα δεδομένα αυτά έκρινε το Εφετείο, ότι η σχέση που συνέδεε την ενάγουσα με τις εναγόμενες δεν ήταν σχέση συμβάσεως εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, αλλά συμβάσεως μισθώσεως έργου, καθόσον τα συμβαλλόμενα μέρη δεν απέβλεπαν σ' αυτή καθαυτή την εργασία της ενάγουσας, αλλά στο τελικό αποτέλεσμα της εργασίας της για την επίτευξη του ως άνω έργου. Το γεγονός δε ότι στην ενάγουσα παρείχε απλές οδηγίες και εντολές ο προστηθείς υπάλληλος της δεύτερης εναγομένης δεν αρκεί για να προσδώσει στην συνδέουσα τα συμβαλλόμενα μέρη συμβατική σχέση τον χαρακτήρα της

συμβάσεως εξαρτημένης εργασίας, διότι η αναιρεσεύουσα είχε πλήρη πρωτοβουλία στην εκτέλεση του έργου και εκείνη επέλεγε τον τρόπο εκτελέσεως αυτού. Εξάλλου - δέχθηκε ακόμη το Εφετείο - το γεγονός ότι η αναιρεσεύουσα δεν ήταν ασφαλισμένη στο Ι.Κ.Α., καθώς και το γεγονός ότι από τις μηνιαίες αποδοχές της παρεκρατείτο φόρος 20%, που αποδίδετο στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. (όπως γίνεται κατά νόμο στη σύμβαση έργου και όχι στη σύμβαση εξαρτημένης εργασίας), αποτελούν σοβαρά στοιχεία κρίσεως ότι η επίδικη έννομη σχέση είχε τον χαρακτήρα της συμβάσεως μισθώσεως έργου, όπως άλλωστε συμφώνησαν οι διάδικοι και με την ως άνω από 11-2-2003 επιστολή της πρώτης αναιρεσίβλητης προς την αναιρεσεύουσα, όπου ρητά αναφέρεται ότι η μεταξύ τους συνεργασία θα έχει τον χαρακτήρα συμβάσεως έργου. Επομένως - καταλήγει το Εφετείο - εφόσον αποδείχθηκε ότι τους διαδίκους συνδέει σύμβαση έργου, επί της οποίας δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας, δεν δικαιούται η αναιρεσεύουσα τις επιδιωκόμενες με την ένδικη αγωγή αποδοχές αδείας, ούτε το επίδομα αδείας. Κρίνοντας έτσι το Εφετείο, δεν παραβίασε τις προαναφερθείσες, ουσιαστικού δικαίου, διατάξεις των άρθρων 681 επομ., 694 του ΑΚ που εφαρμόστηκαν, ούτε τις διατάξεις των άρθρων 648, 652 του ΑΚ και 6 του Ν. 765/1943 που δεν εφαρμόστηκαν, αφού πράγματι, υπό τα ως άνω εκτιθέμενα πραγματικά περιστατικά, η μεταξύ των διαδίκων έννομη σχέση είχε τον χαρακτήρα της συμβάσεως έργου και όχι της συμβάσεως εξαρτημένης εργασίας, ενόψει του συνόλου των πραγματικών συνθηκών, υπό τις οποίες, κατά τις παραδοχές του Εφετείου, λειτούργησε η σχέση αυτή, με την αναιρεσεύουσα να έχει πλήρη πρωτοβουλία και ελευθερία δράσεως ως προς την εκτέλεση του έργου, αποσκοπούσας σε ορισμένο αποτέλεσμα, το οποίο είχε αναλάβει αυτή να πραγματοποιήσει. Διέλαβε δε το Εφετείο στην προσβαλλόμενη απόφασή του επαρκείς, σαφείς και χωρίς αντιφάσεις αιτιολογίες που καθιστούν εφικτό τον αναιρετικό έλεγχο ως προς το ουσιώδες για την έκβαση της δίκης ζήτημα του νομικού χαρακτηρισμού της υφιστάμενης μεταξύ των διαδίκων συμβάσεως. Εξάλλου, δεν παραβίασε ευθέως ή εκ πλαγίου τις ερμηνευτικές των συμβάσεων διατάξεις των άρθρων 173 και 200 ΑΚ, στις οποίες το Εφετείο δεν κατέφυγε, αφού, όπως προκύπτει από τις παραδοχές του, την κρίση του περί του χαρακτήρα της μεταξύ των διαδίκων συμβάσεως ως τοιαύτης συμβάσεως μισθώσεως έργου, συνήγαγε ανελέγκτως από τις αποδείξεις. Επομένως, ο πρώτος λόγος της αιτήσεως αναιρέσεως, από το άρθρο 559 αριθμ. 1 και 19 του ΚΠολΔ, με τον οποίο υποστηρίζονται τα αντίθετα, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος. Περαιτέρω, από το άρθρο 559 αριθμ. 1 εδάφ. β' του ΚΠολΔ συνάγεται ότι ιδρύεται λόγος αναιρέσεως, όταν το δικαστήριο της ουσίας εσφαλμένα χρησιμοποίησε ή παρέλειψε να χρησιμοποιήσει δίδαγμα της κοινής πείρας που αφορά την ερμηνεία κανόνα ουσιαστικού δικαίου ή την υπαγωγή σ' αυτόν των αποδειχθέντων πραγματικών γεγονότων και όχι όταν παραβίασε το δίδαγμα της κοινής πείρας κατά την εκτίμηση των αποδείξεων. Εν προκειμένω, με τον ίδιο (πρώτο) λόγο αναιρέσεως αποδίδεται στην προσβαλλόμενη απόφαση και η πλημμέλεια, από τον αριθμό 1 εδάφ. β' του άρθρου 559 ΚΠολΔ, και συγκεκριμένα ότι το Εφετείο, δεχόμενο ως ασφαλές κριτήριο για τον χαρακτηρισμό της συμβάσεως που συνδέει τους διαδίκους, ως συμβάσεως μισθώσεως έργου, το ότι η αναιρεσεύουσα είχε πλήρη πρωτοβουλία στην εκτέλεση του έργου και αυτή επέλεγε τον τρόπο εκτελέσεώς του, παραβίασε το δίδαγμα της κοινής πείρας ότι "ο επιβλέπων μηχανικός κατά την παροχή της εργασίας του ακόμη και εξαρτημένης δύναται

σε κάθε περίπτωση να έχει πρωτοβουλία ανάλογη με τη φύση της υπηρεσίας και της επιστήμης του". Ενόψει, όμως, του ότι το ως άνω δίδαγμα δεν αφορά την ερμηνεία κανόνα δικαίου ή την υπαγωγή σ' αυτόν των διαπιστωθέντων πραγματικών περιστατικών, αλλά αφορά αποκλειστικά την από το Εφετείο εκτίμηση των αποδείξεων σε σχέση με την φύση και την έκταση της πρωτοβουλίας της αναιρεσείουσας ως προς τον τρόπο εκτελέσεως του ανατεθέντος σ' αυτήν έργου, ο λόγος αυτός αναιρέσεως, κατά το εξεταζόμενο εδώ μέρος του, είναι απορριπτέος ως απαράδεκτος. Με τον δεύτερο λόγο της αναιρέσεως, από τους αριθμ. 1 και 14 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, καταλογίζεται στο Εφετείο ότι παρά το νόμο απέρριψε ως απαράδεκτη την αγωγική αξίωση της αναιρεσείουσας για καταβολή αποζημιώσεως απολύσεως, παραβιάζοντας τις ουσιαστικού δικαίου διατάξεις των [άρθρων 6 παρ. 2](#) του Ν. [3198/1955](#) και 261 του ΑΚ. Ενόψει, όμως, του παραπάνω σαφούς αποδεικτικού πορίσματος του Εφετείου ότι η έννομη σχέση που συνέδεε τους διαδίκους ήταν αυτή της συμβάσεως μισθώσεως έργου, επί της οποίας, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας και συνακόλουθα και οι διατάξεις του Ν. [2112/1920](#) και του Ν. [3198/1955](#) περί καταβολής αποζημιώσεως απολύσεως, οι οποίες εφαρμόζονται μόνο στη σύμβαση εξαρτημένης εργασίας, ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως είναι απορριπτέος, προεχόντως, ως αλυσιτελής. Κατά το άρθρο 559 αριθμ. 8 του ΚΠολΔ αναίρεση επιτρέπεται και αν το δικαστήριο παρά το νόμο έλαβε υπόψη πράγματα που δεν προτάθηκαν ή δεν έλαβε υπόψη πράγματα που προτάθηκαν και έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Αποτελούν δε "πράγματα" και άρα η μη λήψη υπόψη τους ιδρύει τον αναιρετικό λόγο από τον αριθμό 8 του άρθρου 559 ΚΠολΔ και οι λόγοι εφέσεως που αφορούν ουσιώδεις ισχυρισμούς. Αν, όμως, το δικαστήριο που δίκασε, έλαβε υπόψη τον προβαλλόμενο υπό την άνω έννοια πραγματικό ισχυρισμό και τον δέχθηκε ή τον απέρριψε, δεν ιδρύεται ο λόγος αυτός αναιρέσεως. Περαιτέρω, κατά το άρθρο 522 του ΚΠολΔ, με την άσκηση της έφεσης η υπόθεση μεταβιβάζεται στο δευτεροβάθμιο δικαστήριο, μέσα στα όρια που καθορίζονται από την έφεση και τους πρόσθετους λόγους. Κατά δε το άρθρο 536 του ίδιου Κώδικα, το δευτεροβάθμιο δικαστήριο δεν μπορεί να εκδώσει απόφαση επιβλαβέστερη για τον εκκαλούντα, χωρίς ο εφεσίβλητος να ασκήσει δική του έφεση ή αντέφεση, εκτός αν το δευτεροβάθμιο δικαστήριο, μετά την εξαφάνιση της πρωτόδικης αποφάσεως, κρατήσει την υπόθεση και την δικάσει κατ' ουσίαν, οπότε καθίσταται αρμόδιο να ερευνήσει όλα τα αναγκαία ζητήματα για τη διάγνωση της διαφοράς, διότι δεν δικάζεται πλέον η έφεση, αλλά η αγωγή.

Εν προκειμένω, όπως προκύπτει από το περιεχόμενο της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, το Εφετείο έλαβε υπόψη του τον δεύτερο λόγο της εφέσεως της αναιρεσείουσας, με τον οποίο αυτή (τότε εκκαλούσα) παρεπονείτο για την απόρριψη από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, με την εκκαλούμενη απόφασή του (1670/2006 του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών), ως αόριστων των αγωγικών κονδυλίων για αποδοχές αδειας, αποζημίωση λόγω μη πραγματοποίησεως της αδειας και επίδομα αδειας και, αφού εξαφάνισε την εκκαλούμενη απόφαση, ερεύνησε τα κονδύλια αυτά και τα απέρριψε ως ουσιαστικά αβάσιμα, δεχόμενο (το Εφετείο), όπως ήδη αναφέρθηκε, ότι η έννομη σχέση που συνέδεε τους διαδίκους ήταν αυτή της συμβάσεως μισθώσεως έργου, επί της οποίας δεν έχουν εφαρμογή οι

διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας και ότι, συνεπώς, δεν εδικαιούτο η ενάγουσα (αναιρεσείουσα) να αξιώσει αποδοχές αδείας και επίδομα αδείας. Κατ' ακολουθίαν τούτων, το Εφετείο δεν υπέπεσε στην πλημμέλεια από τον αριθμό 8 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, καθόσον έλαβε υπόψη του τον παραπάνω λόγο εφέσεως και, αφού τον δέχθηκε ως βάσιμο, εξαφάνισε την εκκαλούμενη απόφαση, ως προς το πληττόμενο με τον λόγο αυτόν κεφάλαιό της, και δεν εξέδωσε επιβλαβέστερη απόφαση για την εκκαλούσα (αναιρεσείουσα), κατά παράβαση των άρθρων 522 και 536 ΚΠολΔ, αφού τούτο έγινε νομίμως σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, μετά την εξαφάνιση της πρωτόδικης αποφάσεως και την εκδίκαση της υποθέσεως κατ' ουσίαν. Επομένως, ο περί του αντιθέτου, από τους αριθμούς 8 και 1 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, τρίτος λόγος της αναιρέσεως είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Από τις διατάξεις των άρθρων 335, 338, 339 και 340 του ΚΠολΔ συνάγεται ότι το δικαστήριο για τον σχηματισμό της κρίσης του ως προς την βασιμότητα ή μη των προβαλλόμενων από τους διαδίκους πραγματικών ισχυρισμών, που ασκούν ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της δίκης, υποχρεούται να λαμβάνει υπόψη όλα τα νόμιμα αποδεικτικά μέσα που επικαλούνται και προσκομίζουν οι διάδικοι. Όμως, κατά την διάταξη του άρθρου 671 παρ. 1 εδ. α' του ΚΠολΔ, στις υποθέσεις που δικάζονται κατά την ειδική διαδικασία των εργατικών διαφορών (άρθρα 663 έως και 676 ΚΠολΔ) το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη και αποδεικτικά μέσα που δεν πληρούν τους όρους του νόμου. Έτσι, στη διαδικασία αυτή, κατά την οποία εκδόθηκε και η προσβαλλόμενη απόφαση, λαμβάνονται υπόψη και έγγραφα ανυπόγραφα, μη φέροντα βέβαιη χρονολογία ή ακόμη και αχρονολόγητα, άκυρα και μη συντεταγμένα κατ' αποδεικτικό τύπο, ανεπικύρωτα ή αμετάφραστα ξενόγλωσσα έγγραφα, καθώς και εκδοθέντα υπ' αυτών των διαδίκων (όχι βέβαια για την συγκεκριμένη δίκη) και γενικώς κάθε είδους έγγραφα. Δεν λαμβάνονται υπόψη μόνο πλαστά ή μη γνήσια έγγραφα, γιατί δεν συγχωρείται η χρησιμοποίηση ψευδών αποδεικτικών στοιχείων, και ένορκες βεβαιώσεις για τις οποίες δεν τηρήθηκε η καθορισμένη διαδικασία. Επομένως, στην προκείμενη περίπτωση, το Εφετείο, το οποίο, κατά την έρευνα του χαρακτηρισμού της συνδέουσας τους διαδίκους έννομης σχέσεως, συνεκτίμησε ως αποδεικτικό μέσο (στη διαδικασία των εργατικών διαφορών) και την ως άνω από 11-2-2003 επιστολή, που απέστειλε η πρώτη αναιρεσίβλητη προς την αναιρεσείουσα, η οποία επιστολή, όπως διατείνεται η αναιρεσείουσα, ήταν ένα "ανυπόγραφο κείμενο (σχέδιο) συμβάσεως έργου, μονομερώς συνταχθέν υπό της εργοδότης" (πρώτης αναιρεσίβλητης), δεν έλαβε υπόψη αποδεικτικό μέσο που ο νόμος δεν επιτρέπει, ούτε έλαβε υπόψη αποδεικτικό μέσο που δεν προσκομίσθηκε, αφού, όπως προκύπτει από την επισκόπηση των προτάσεων της πρώτης αναιρεσίβλητης ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου (Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών), καθώς και των προτάσεων αυτής ενώπιον του Εφετείου κατά την συζήτηση, μετά την οποία εκδόθηκε η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, είχε γίνει σαφής και ορισμένη επίκληση του παραπάνω εγγράφου (ήτοι της από 11-2-2003 επιστολής), ενώ η βεβαίωση του δικαστηρίου περί προσκομίσεως ή μη (ως υλικής πράξεως) αποδεικτικού μέσου δεν ελέγχεται αναίρετικά.

Συνεπώς, ο τέταρτος λόγος της αναιρέσεως, κατά το μέρος του, με το οποίο, υπό την επίκληση του άρθρου 559 αριθμ. 11 ΚΠολΔ, καταλογίζεται στο Εφετείο ότι έλαβε υπόψη αποδεικτικό μέσο που ο νόμος δεν επιτρέπει και

που δεν προσκομίσθηκε νόμιμα, είναι απορριπτός ως αβάσιμος. Με τον ίδιο λόγο της αναιρέσεως αποδίδεται στο Εφετείο ότι υπέπεσε και στην από τον αριθμό 12 του άρθρου 559 ΚΠολΔ προβλεπόμενη πλημμέλεια, δηλαδή παραβίασε τους ορισμούς του νόμου σχετικά με την δύναμη των αποδεικτικών μέσων, επειδή έλαβε υπόψη του και εκτίμησε την ως άνω από 11-2-2003 έγγραφη επιστολή, η οποία ήταν ανυπόγραφη και δεν είχε αποδεικτική δύναμη. Ο λόγος αυτός αναιρέσεως, κατά το εξεταζόμενο εδώ μέρος του, πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτος, διότι κατά την εκδίκαση της υποθέσεως τηρήθηκε η ειδική διαδικασία των εργατικών διαφορών (άρθρα 663 επ. ΚΠολΔ), κατά την οποία το δικαστήριο δεν είναι υποχρεωμένο να ακολουθήσει ορισμένους κανόνες σχετικά με την δύναμη των αποδεικτικών μέσων, με αποτέλεσμα να μην ιδρύεται οπωσδήποτε, αναφορικά με το αμέσως παραπάνω αποδεικτικό μέσο, το οποίο το δικαστήριο της ουσίας εκτιμά ελεύθερα κατά τον γενικό κανόνα του άρθρου 340 ΚΠολΔ, λόγος αναιρέσεως από την διάταξη του άρθρου 559 αριθμ. 12 ΚΠολΔ. Η δε αιτίαση της αναιρεσεύουσας, με τον ίδιο λόγο αναιρέσεως, ότι ουδέποτε έλαβε γνώση της επιστολής αυτής της πρώτης αναιρεσίβλητης, ούτε του περιεχομένου της, πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη, γιατί ανάγεται στην ανέλεγκτη εκτίμηση των αποδείξεων από το δικαστήριο της ουσίας, αφού το Εφετείο, όπως προκύπτει από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφασή του, δέχθηκε ανελέγκτως ότι η ενάγουσα (αναιρεσεύουσα) συμφώνησε πλήρως με τους περιεχόμενους στην από 11-2-2003 επιστολή της πρώτης αναιρεσίβλητης όρους συνεργασίας και από 24-2-2003 ανέλαβε καθήκοντα παροχής υπηρεσιών τεχνικού συμβούλου, επιβλέποντος την εκτέλεση των έργων των αθλητικών εγκαταστάσεων των Ολυμπιακών Αγώνων 2004, και ελεγκτή των έργων αυτών. Με τον ίδιο λόγο αναιρέσεως (τέταρτο) και υπό την επίκληση του αριθμού 11 του άρθρου 559 ΚΠολΔ η αναιρεσεύουσα πλήττει την απόφαση του Εφετείου, διότι παρά το νόμο έλαβε υπόψη δήθεν ομολογία της ότι είχε λάβει γνώση της από 11-2-2003 επιστολής και των περιεχομένων σ' αυτήν όρων, χωρίς ποτέ να έχει προβεί σε μία τέτοια, ανύπαρκτη, σε κάθε περίπτωση, ομολογία. Ο λόγος αυτός, κατά το εξεταζόμενο εδώ μέρος του, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, διότι το Εφετείο, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφασή του, την σχετική παραδοχή του δεν στήριξε σε ομολογία της αναιρεσεύουσας, αλλά στα προσκομισθέντα από τους διαδίκους αποδεικτικά μέσα που μνημονεύονται στην απόφαση (καταθέσεις μαρτύρων στο ακροατήριο, ένορκη βεβαίωση και έγγραφα) και ως εκ τούτου ο ίδιος λόγος αναιρέσεως και κατά το από τον αριθμό 10 του άρθρου 559 ΚΠολΔ μέρος του, με το οποίο η αναιρεσεύουσα μέμφεται το Εφετείο ότι δέχθηκε, πως έλαβε αυτή γνώση της από 11-2-2003 επιστολής και του περιεχομένου της, χωρίς να στηριχθεί σε κανένα αποδεικτικό μέσο, είναι επίσης απορριπτός ως αβάσιμος. Εξάλλου, η παραπάνω προσφυγή του Εφετείου στο περιεχόμενο της εν λόγω επιστολής και η συναγωγή και από αυτό συμπεράσματος ότι τους διαδίκους συνέδεε σύμβαση μισθώσεως έργου, διαλαμβάνοντας παράλληλα, κατά τα προεκτεθέντα, σαφείς και επαρκείς αιτιολογίες ως προς το ουσιώδες ζήτημα του χαρακτήρα της συμβάσεως που καταρτίσθηκε μεταξύ των διαδίκων ως συμβάσεως μισθώσεως έργου, δεν μπορεί να εκτιμηθεί ως έμμεση παραδοχή του Εφετείου ότι διέγνωσε κενό στα συμφωνημένα ή αμφιβολία ως προς τις δηλώσεις βουλήσεως των συμβληθέντων, που καθιστούσε αναγκαία την προσφυγή στους ερμηνευτικούς κανόνες των άρθρων 173 και 200 του ΑΚ. Επομένως, ο αυτός (τέταρτος) λόγος της

αναιρέσεως, κατά το μέρος του από τους αριθμ. 1 και 19 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, με το οποίο αποδίδεται στο Εφετείο ότι παραβίασε ευθέως και εκ πλαγίου τις ουσιαστικού δικαίου διατάξεις των άρθρων 173 και 200 του ΑΚ, διότι δεν προσέφυγε σ' αυτές, μολονότι διέγνωσε εμμέσως ασάφεια και αμφιβολία στις συμβατικές δηλώσεις βουλήσεως των διαδίκων ως προς το ουσιώδες ζήτημα του χαρακτηρισμού της συνδέουσας αυτούς σχέσεως ως συμβάσεως εξαρτημένης εργασίας ή ως συμβάσεως έργου, είναι επίσης απορριπτέος ως αβάσιμος. Περαιτέρω, η συμφωνία για τη μίσθωση έργου δεν υπόκειται σε τύπο, καταρτίζεται solo consensu, είτε εγγράφως είτε προφορικώς, είτε ακόμη και σιωπηρώς (άρθρο 681 ΑΚ). Κατ' εξαίρεση τα μέρη μπορούν να συμφωνήσουν τον έγγραφο τύπο σαν συστατικό στοιχείο της συμβάσεως έργου (άρθρα 159 παρ. 2 και 162 ΑΚ) ή σαν αποδεικτικό στοιχείο (άρθρο 165 ΑΚ), στην περίπτωση δε αυτή, δηλαδή του υπό των μερών οριζόμενου τύπου, η εκπλήρωση της συμβάσεως εν γνώσει της μη τηρήσεως του τύπου θεραπεύει την έλλειψη αυτή (άρθρο 159 παρ. 2 εδ. 2 ΑΚ). Στην προκείμενη περίπτωση, από όσα δέχθηκε το Εφετείο δεν προκύπτει ότι οι διάδικοι συμφώνησαν τον έγγραφο τύπο σαν συστατικό ή αποδεικτικό στοιχείο της μεταξύ τους συμβάσεως, τέτοια συμφωνία, άλλωστε, δεν επικαλέσθηκε ούτε η αναιρεσείουσα, η οποία, κατά τις παραδοχές πάντοτε του Εφετείου, συμφώνησε και με το περιεχόμενο της ως άνω από 11-2-2003 επιστολής της πρώτης αναιρεσίβλητης, όπου ρητά πλέον γινόταν λόγος για κατάρτιση συμβάσεως μισθώσεως έργου και από 24-2-2003 ανέλαβε την εκτέλεσή του. Επομένως, το Εφετείο που, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφασή του, έκρινε ότι μεταξύ των διαδίκων καταρτίσθηκε έγκυρη σύμβαση μισθώσεως έργου, δεν παραβίασε τους κανόνες ουσιαστικού δικαίου των άρθρων 159, 160, 185, 189, 192, 193, 196 και 361 του ΑΚ, που αναφέρονται στα της καταρτίσεως της συμβάσεως, ούτε καμία άλλη σχετική διάταξη. Γι' αυτό και ο ίδιος λόγο αναιρέσεως (τέταρτος), κατά το μέρος του από τον αριθμό 1 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, με το οποίο πλήττεται η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση για παραβίαση των διατάξεων αυτών, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος. Κατά την έννοια της διατάξεως του άρθρου 559 αριθμ. 13 ΚΠολΔ, που ορίζει ότι επιτρέπεται αναίρεση αν το δικαστήριο εσφαλμένα εφήρμοσε τους ορισμούς του νόμου ως προς το βάρος της αποδείξεως, ως εσφαλμένη εφαρμογή νοείται η παρά τους ορισμούς του άρθρου 338 ΚΠολΔ κατανομή του (υποκειμενικού) βάρους αποδείξεως, η οποία προϋποθέτει την έκδοση αποφάσεως περί αποδείξεως. Τέτοια όμως απόφαση δεν εκδίδεται κατά την διαδικασία εκδικάσεως των εργατικών διαφορών, που τηρήθηκε, όπως προαναφέρθηκε, για τη συζήτηση και της ένδικης αγωγής, κατά την οποία διαδικασία οι διάδικοι έως το τέλος της συζητήσεως στο ακροατήριο προσάγουν όλα τα αποδεικτικά μέσα και η συζήτηση στο ακροατήριο πρέπει, όσο είναι δυνατόν, να τελειώνει σε μία δικάσιμο (άρθρο 670 ΚΠολΔ). Επομένως ο έκτος (τελευταίος) λόγος της αναιρέσεως, από το άρθρο 559 αριθμ. 13 ΚΠολΔ, με τον οποίο πλήττεται η προσβαλλόμενη απόφαση για παραβίαση των ορισμών του νόμου σχετικά με το βάρος της αποδείξεως, είναι απαράδεκτος. Κατά τα λοιπά οι τέταρτος και έκτος λόγοι αναιρέσεως πρέπει να απορριφθούν επίσης ως απαράδεκτοι, γιατί, όπως από το περιεχόμενό τους προκύπτει, υπό την επίκληση του άρθρου 559 αριθμ. 1, 8, 12 και 19 ΚΠολΔ πλήττουν πράγματι την, κατά το άρθρο 561 παρ. 1 ΚΠολΔ, ανέλεγκτη αναιρετικώς εκτίμηση από το Δικαστήριο της ουσίας πραγματικών γεγονότων. Κατά τη διάταξη του άρθρου 559 αριθμ.

9 ΚΠολΔ, λόγος αναιρέσεως ιδρύεται και αν το δικαστήριο άφησε αίτηση αδίκαστη. Στην προκείμενη υπόθεση, όπως προκύπτει από το παραδεκτώως επισκοπούμενο από τον Άρειο Πάγο, κατ' άρθρο 561 παρ. 2 ΚΠολΔ, δικόγραφο της ένδικης αγωγής, περιέχεται σ' αυτή και το αίτημα να υποχρεωθεί η πρώτη εναγομένη και ήδη πρώτη αναιρεσίβλητη να επιστρέψει στην ενάγουσα και ήδη αναιρεσείουσα το ποσό των 6.025 ευρώ (5.025 + 1.000), που συνολικά παρακράτησε από τις αποδοχές της, χωρίς νόμιμη αιτία. Το Εφετείο, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφασή του, απέρριψε ως μη νόμιμο το αίτημα αυτό της αγωγής, δεχόμενο ότι, κατά τα εκτιθέμενα σ' αυτήν (αγωγή), πρόκειται για τον παρακρατηθέντα φόρο εισοδήματος της ενάγουσας, που αποδίδεται στο Ελληνικό Δημόσιο και δεν επιστρέφεται, δηλαδή πρόκειται για ποσό (6.025 ευρώ), το οποίο παρακρατήθηκε -όπως δέχεται το Εφετείο - για νόμιμη αιτία, σύμφωνα με τις κείμενες φορολογικές διατάξεις. Επομένως, το Εφετείο δεν υπέπεσε στην αναιρετική πλημμέλεια από τον αριθμό 9 του άρθρου 559 ΚΠολΔ και ο περί του αντιθέτου πέμπτος λόγος της αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, η υπό κρίση αίτηση αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί, εφόσον όλοι οι προβαλλόμενοι λόγοι αναιρέσεως κρίθηκαν απορριπτέοι, και να καταδικασθεί η αναιρεσείουσα, που ηττήθηκε, να πληρώσει τα δικαστικά έξοδα των αναιρεσιβλήτων (άρθρα 176, 183 ΚΠολΔ).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την από 21-11-2008 αίτηση της J. M. για αναίρεση της υπ' αριθμ. 3064/2008 αποφάσεως του Εφετείου Αθηνών. Και
Καταδικάζει την αναιρεσείουσα να πληρώσει τα δικαστικά έξοδα των αναιρεσιβλήτων, τα οποία ορίζει στο ποσό των χιλίων οκτακοσίων (1.800) ευρώ.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα στις 3 Δεκεμβρίου 2013. Και Δημοσιεύθηκε στην Αθήνα σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του στις 18 Φεβρουαρίου 2014.

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ